

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 42/2023-313

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní o ústavných sťažnostiach sťažovateľov, ktorí sú všetci zastúpení JUDr. Petrom Kubinom, advokátom, Bottova 2A, Bratislava, a to: **prvej 1/** [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a **2/** [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] proti príkazu prokurátora Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. I KO-V-34/2021/1100-7 z 30. apríla 2021, jeho potvrdeniu Okresným súdom Bratislava III sp. zn. Ntt/34/2021 z 1. mája 2021, na jeho základe vyhotoveným zvukovým a zvukovo-obrazovým záznamom a postupu Úradu inšpekčnej služby v konaní ČVS: UIS 340/OISZ-2021; **druhej 1/** [REDACTED], proti príkazu Okresného súdu Bratislava III sp. zn. Ntt 41/2021-2-V-OSBAIII z 13. mája 2021, na jeho základe vyhotoveným zvukovým a zvukovo-obrazovým záznamom a proti postupu Úradu inšpekčnej služby v konaní ČVS: UIS 340/OISZ-2021; **tretej 2/** [REDACTED], proti príkazu Okresného súdu Bratislava III sp. zn. Ntt/40/2021 z 13. mája 2021, na jeho základe vyhotoveným zvukovým a zvukovo-obrazovým záznamom a postupu Úradu inšpekčnej služby v konaní ČVS: UIS 340/OISZ-2021; **štvrtej 3/** [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a **4/** [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] proti príkazu Okresného súdu Bratislava III sp. zn. Ntt/61/2021-2-V-OSBAIII z 27. mája 2021, postupu Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní sp. zn. 3 Kv 35/21/1100 a postupu Úradu inšpekčnej služby v konaní ČVS: UIS 340/OISZ-2021 v súvislosti s vyhotovovaním zvukových a zvukovo-obrazových záznamov; **piatej 5/** [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a **6/** [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] proti príkazu Okresného súdu Bratislava III sp. zn. Ntt 60/2021-2-V-OSBAIII z 27. mája 2021, postupu Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní sp. zn. 3 Kv 35/21/1100 a postupu Úradu inšpekčnej služby v konaní ČVS: UIS-340/OISZ-2021 v súvislosti s vyhotovovaním zvukových a zvukovo-obrazových záznamov a **šiestej 3/** [REDACTED], proti príkazom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. Ntt/57/2021-2-V-OSBAIII z 26. mája 2021 a sp. zn. Ntt/89/2021-2-V-OSBAIII z 20. septembra 2021, postupu Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní sp. zn. 3 Kv 35/21/1100 a Úradu inšpekčnej služby v konaní ČVS: UIS 340/OISZ-2021 v súvislosti s vyhotovením zvukových a obrazovo-zvukových záznamov takto

r o z h o d o l :

1. Ústavné sťažnosti sťažovateľov 1 až 4 **o d m i e t a .**
2. Ústavnej sťažnosti sťažovateľov 5 a 6 **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia 1 a 2 sa prvými tromi ústavnými sťažnosťami, ktoré boli prijaté na ďalšie konanie a spojené na spoločné konanie, domáhajú vyslovenia porušenia základných práv na nedotknuteľnosť súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 dohovoru príkazmi na vyhotovovanie obrazových, zvukových a obrazovo-zvukových záznamov a na to nadväzujúcim vyhotovením a používaním týchto záznamov. Príkazy žiadajú zrušiť a prikázať zničenie a ďalšie použité na ich základe zabezpečených záznamov. Sťažovatelia 3 a 4 štvrtou ústavnou sťažnosťou a sťažovateľ 3 šiestou ústavnou sťažnosťou, ktoré boli prijaté na ďalšie konanie a spojené na spoločné konanie, sa domáhajú vyslovenia porušenia rovnakých ústavných práv obdobnými príkazmi, vyhotovením a používaním obdobných záznamov. Sťažovatelia 5 a 6 sa piatou ústavnou sťažnosťou, ktorá bola prijatá na ďalšie konanie a spojená na spoločné konanie, domáhajú vyslovenia porušenia rovnakých ústavných práv obdobnými príkazmi, vyhotovením a používaním obdobných záznamov.

2. Uznesením vyšetrovateľa zo 14. apríla 2021 (ČVS: UIS-171/OISZ-2021) začalo trestné stíhanie vo veci prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa a zločinu marenia spravodlivosti. V tejto trestnej veci prokurátor prvou ústavnou sťažnosťou namietaným príkazom 30. apríla 2021, ktorý bol 1. mája 2021 potvrdený okresným súdom, podľa § 114 ods. 1 a 2 Trestného poriadku prikázal vyhotoviť záznamy zo stretnutí agenta s v tom čase podozrivými sťažovateľmi 1 až 4, ktorí vtedy pracovali na Národnej kriminálnej agentúre. Na to okresný súd podľa § 114 ods. 2 Trestného poriadku druhou ústavnou sťažnosťou namietaným príkazom 13. mája 2021 prikázal vyhotoviť záznamy sťažovateľa 1 v jeho služobnej kancelárii; treťou ústavnou sťažnosťou namietaným príkazom 13. mája 2021 prikázal vyhotoviť záznamy sťažovateľa 2 v jeho služobnej kancelárii; štvrtou ústavnou sťažnosťou namietaným príkazom 27. mája 2021 prikázal vyhotoviť záznamy sťažovateľov 3 a 4 v ich služobnej kancelárii; piatou ústavnou sťažnosťou namietaným príkazom 27. mája 2021 prikázal vyhotoviť záznamy sťažovateľov 5 a 6 v ich služobnej kancelárii a šiestou ústavnou sťažnosťou namietaným príkazom 26. mája 2021 prikázal vyhotoviť záznamy sťažovateľov 1 až 5 v služobnom motorovom vozidle, pričom túto dobu predĺžil šiestou ústavnou sťažnosťou namietaným príkazom z 20. septembra 2021.

3. Uzneseniami vyšetrovateľa zo 14. septembra 2021 a 15. júna 2022 (ČVS: UIS-340/OISZ-2021) bolo najprv sťažovateľom 1 a 2 a potom sťažovateľom 3 a 4 vznesené obvinenie za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa a vyšetrovateľ 30. mája 2024 predložil prokuratúre návrh

na podanie obžaloby na sťažovateľov 1 až 4. Sťažovateľom 5 a 6, hoci rovnako ako sťažovatelia 1 až 4 boli v príkazoch označení ako podozriví, obvinenie vznesené nebolo a ani nijak neboli upovedomení o tom, že voči nim ako podozrivým bol vydaný ich ústavnou sťažnosťou namietaný príkaz.

4. V priebehu konania o ústavných sťažnostiach plénum ústavného súdu uznesením zo 7. mája 2024 (Plz. ÚS 1/2024) zjednotilo právne názory viacerých predchádzajúcich rozhodnutí ústavného súdu. Podľa tohto rozhodnutia ústavná sťažnosť pre porušenie ústavných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 8 dohovoru osoby, ktorá je v trestnom konaní podozrivá, obvinená alebo obžalovaná, príkazom súdu na vyhotovenie záznamov, je podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nepripustná, keďže zákonom priznaným právnym prostriedkom nápravy je § 2 ods. 12 Trestného poriadku, podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia len dôkazy získané zákonným spôsobom, a § 119 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého za dôkaz môže slúžiť všetko, čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

5. Podľa sťažovateľov však tieto závery nie sú na ich vec použiteľné, keďže napadnuté rozhodnutia a zásahy boli realizované v trestnej veci, v ktorej žiadny z nich nemá a nikdy nemal procesné postavenie subjektu trestného konania a ani iné procesné postavenie, ktoré by mu umožňovalo uplatniť prostriedky na nápravu podľa Trestného poriadku, pričom trestne stíhaní sú len sťažovatelia 1 až 4, pričom do tohto trestného konania boli neskôr iba odstúpené záznamy získané vykonaním napadnutých zásahov a sťažovatelia 5 a 6 nikdy neboli stíhaní. Okrem toho všetky ústavné sťažnosti už prešli testom ich prípustnosti a boli prijaté na ďalšie konanie, a preto ich nemožno ako neprípustné odmietnuť. Napokon zastávajú názor, že v ich veci sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pre ktoré nemožno od nich spravodlivo požadovať, aby boli odkázaní na prostriedky nápravy podľa Trestného poriadku.

II.

6. Sťažovatelia 1 až 4 majú v prebiehajúcom trestnom konaní postavenie obvinených. Nie je dôvod nevztiahnuť na ich ústavné sťažnosti závery zjednocujúceho stanoviska. Trestné konanie vedené proti sťažovateľom je v štádiu prípravného konania po podaní návrhu na podanie obžaloby. Tak je iba na orgánoch činných v trestnom konaní a následne súdoch, aby sa vysporiadali s námietkami sťažovateľov o nezákonnosti príkazov a na ich základe zabezpečených dôkazov. Preto boli ústavné sťažnosti sťažovateľov 1 až 4 podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustné odmietnuté.

7. Voči tomu neobstojí námietka sťažovateľov 1 až 4 o tom, že príkazy boli vydané v inom trestnom konaní. Podstata ich argumentácie spočíva v tom, že na základe príkazov zabezpečené záznamy boli proti nim použité pri vznesení obvinenia. Preto je bez významu, že príkazy boli vydané v inom vo veci trestnom konaní. Aj v trestnom konaní, ktoré proti sťažovateľom prebieha, tak sťažovatelia môžu namietat nezákonnosť príkazov a z toho vyplývajúcu nepoužiteľnosť na ich základe zabezpečených záznamov. Nepodstatné je to, že trestné stíhanie vedie iný vyšetrovateľ a iná prokuratúra. Rovnako bez významu je tvrdenie o tom, že ak by im nebolo vznesené obvinenie, o príkazoch by sa nedozvedeli, keďže nemožno predpokladať, že by príkazy

boli vydané až potom, ako došlo k vzneseniu obvinenia. Práve to, že sťažovatelia 1 až 4 sa o príkazoch dozvedeli potom, ako im bolo vznesené obvinenie, má právny význam pre určenie právnych prostriedkov ochrany ich ústavných práv v prostredí proti nim vedeného trestného procesu, v ktorom môžu namietat' nezákonnosť voči nim zabezpečených záznamov, a to aj z dôvodu, že príkazy nemali byť vydané.

8. Nemožno sa stotožniť ani s argumentom sťažovateľov o tom, že ich ústavné sťažnosti nemožno odmietnuť potom, ako boli prijaté na ďalšie konania. K prijatiu ústavných sťažností došlo na ich predbežnom prerokovaní, keď predbežne bolo zistené, že nie je dôvod na ich odmietnutie. Ak v priebehu konania o ústavnej sťažnosti prijatej na ďalšie konanie ústavný súd zistí, že sú dôvody na jej odmietnutie, nebráni to následnému odmietnutiu ústavnej sťažnosti. Prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nezakladá legitímne očakávanie o tom, že v ďalšom konaní nebudú zistené skutočnosti odôvodňujúce jej odmietnutie. Prijatie ústavnej sťažnosti je predpokladom ďalšieho postupu v konaní o ústavnej sťažnosti, ktorý sa spája s doručovaním ústavnej sťažnosti účastníkom konania a zúčastneným osobám. Práve v priebehu tohto procesu môžu byť zistené skutočnosti, ktoré odôvodňujú odmietnutie ústavnej sťažnosti z procesných dôvodov uvedených v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nezakladá prekážku veci rozhodnutej o tom, že nie sú dané dôvody odmietnutia ústavnej sťažnosti z procesných dôvodov. To je zrejme z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého k odmietnutiu ústavnej sťažnosti môže, no nemusí dôjsť už na jej predbežnom prerokovaní. Ak k tomu môže dôjsť na predbežnom prerokovaní, zo zákona nemožno vyvodit', že by k tomu nemohlo dôjsť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. V zákone o ústavnom súde niet žiadneho ustanovenia o tom, že by rozhodnutie o prijatí ústavnej sťažnosti zakladalo prekážku veci rozhodnutej. Splnenie procesných podmienok na vecné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti treba a možno skúmať v priebehu celého konania o ústavnej sťažnosti

9. Nemožno dospieť k záveru, že vo veci sťažovateľov 1 a 4 sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde tak, ako to uvádzajú sťažovatelia, ktorí ich identifikujú v tom, že ich trestné konanie trvá takmer tri roky, ústavné sťažnosti boli prijaté na ďalšie konanie, bol im odopretý prístup k vyšetrovaciemu spisu v pôvodnej trestnej veci, v ktorej boli príkazy vydané, a predmetom konania o ústavnej sťažnosti nie je rozhodovanie o zákonnosti dôkazu v trestnom konaní, ale porušenie ústavného práva na súkromie, ktoré sa v trestnom konaní neposudzuje. Tieto argumenty sú na strane jednej popretím záverov zjednocujúceho uznesenia ústavného súdu, ktorého podstatou je práve to, že účinným prostriedkom nápravy je prieskum zákonnosti na základe príkazov zabezpečených dôkazov. Na strane druhej ide o zopakovanie nesprávnej argumentácie o tom, že prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vylučuje jej následné odmietnutie z procesných dôvodov. Sťažovateľmi tvrdený zásah do ich práva na súkromie, osobitne v prostredí ich pracoviska, nie je ničím výnimočný a tak hodný osobitného zreteľa.

III.

10. Odlišné je postavenie sťažovateľov 5 a 6, ktorí v súčasnosti nie sú obvinení, čo viedlo k tomu, že na rozdiel od sťažovateľov 1 až 4 sa o príkazoch nedozvedeli z uznesenia o vznesení obvinenia alebo z nahliadnutia do vyšetrovacieho spisu. Sťažovatelia 5 a 6 v ústavnej sťažnosti tvrdia, že o príkazoch, v ktorých boli označení ako podozriví a ktoré umožňovali záznamy v ich služobnej

kancelárii, sa dozvedeli až 29. marca 2023. Zo záznamu priloženého k ústavnej sťažnosti vyplýva, že v tento deň do vyšetrovacieho spisu s obhajcom sťažovateľov 1 až 4 nahliadol sťažovateľ 3, pričom obaja boli poučení o povinnosti zachovať mlčanlivosť o utajovaných skutočnostiach, ktorým nepochybne bol aj sťažovateľmi 5 a 6 namietaný príkaz. Všetky ústavnými sťažnosťami namietané príkazy boli ústavnému súdu napriek celkom nepresvedčivej argumentácii prokuratúry o potrebe ich ďalšieho utajovania rovnako ako sťažovateľom 1 a 4 predložené v režime vyhradené podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

11. V čase vydania ústavnou sťažnosťou namietaného príkazu sťažovateľa 5 a 6 mali postavenie osôb, ktoré uvádza § 114 ods. 2 druhá veta Trestného poriadku, podľa ktorého návrh musí byť odôvodnený podozrením z konkrétnej trestnej činnosti a tiež údajmi o osobách, ktorých sa vyhotovovanie záznamov týka. Vzhľadom na označenie sťažovateľov 5 a 6 ako podozrivých je tak zrejmé, že práve ich konania sa mali týkať záznamy, ktoré mali byť zabezpečené na základe nimi namietaných príkazov. Hoci boli sťažovatelia podozriví, k vzneseniu obvinenia doteraz nedošlo. K tomu treba uviesť, že podľa § 114 ods. 8 Trestného poriadku ak sa pri vyhotovovaní záznamov nezistili skutočnosti významné pre trestné konanie, orgán činný v trestnom konaní alebo príslušný útvar polície musí získaný záznam bez meškania zničiť a o tom upovedomiť osobu uvedenú v § 114 ods. 2 Trestného poriadku, ktorá nemá možnosť nazerať do trestného spisu. Toto upovedomenie vykoná orgán, ktorého rozhodnutím sa vec právoplatne skončila, a v konaní pred súdom predseda senátu súdu prvého stupňa do troch rokov od právoplatného skončenia trestného stíhania v danej veci.

12. Z týchto skutočností vyplýva, že sťažovatelia 5 a 6 sa o ich ústavnou sťažnosťou namietaných príkazoch nedozvedeli zákonom predpokladaným spôsobom. Jednak im nebolo vznesené obvinenie a ani im nikto neoznámil zničenie na základe príkazu zabezpečených záznamov potom, ako v začatom trestnom konaní boli pri vydaní príkazov označení ako podozriví. Práve vznesenie obvinenia alebo oznámenie zničenia na základe príkazu zabezpečených záznamov tak je tou okolnosťou, ktorá otvára právnu cestu k tomu, aby sa osoba, vo vzťahu ku ktorej bolo vydaný príkaz, mohla domáhať porušenia svojich práv príkazom či už prokurátora alebo súdu. Je však zrejmé, že postup predpokladaný v § 114 ods. 2 a 8 Trestného poriadku podozrivým osobám, voči ktorým boli príkazy vydané, no na základe príkazu zistené záznamy neviedli k zisteniu skutočností odôvodňujúcich vznesenie obvinenia, nevytvára účinný právny rámec ochrany ich ústavných práv. Je tomu tak nielen preto, že sťažovatelia 5 a 6 neboli upovedomení o tom, že proti nim bol vydaný namietaný príkaz, ale aj preto, že podľa Trestného poriadku takýto príkaz vzhľadom na to, že nie sú obvinení, nie je preskúmateľný. Trestný poriadok paradoxne na prieskum príkazov na vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov nevytvára osobitný režim prieskumu tak, ako je tomu v prípade príkazov na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky a zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke podľa § 362f a § 362g Trestného poriadku. Za tohto stavu pôvodne podozriví, no doteraz neobvinení sťažovatelia 5 a 6, nemajú v prostredí podústavného práva žiadny účinný prostriedok nápravy proti príkazom, ktoré boli vydané vo vzťahu k nim ako podozrivým.

IV.

13. Sťažovatelia 5 a 6 poukazujú na to, že podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 274/05, I. ÚS 114/2012, III. ÚS 97/2012 a III. ÚS 490/2015) a rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) (Matanović proti Chorvátsku o sťažnosti č. 2742/12, bod 114 a Bašić proti Chorvátsku o sťažnosti č. 22251/13, bod 34) sú príkazy na použitie informačno-technických prostriedkov ústavným súdom preskúmateľné za každých okolností, ich odôvodnenie musí obsahovať konkrétne skutočnosti odôvodňujúce ich vydanie a nesmie ísť o mechanické, formálne a fráзовité zopakovanie žiadosti o ich vydanie. Podľa sťažovateľov odôvodnenie napadnutých príkazov tieto podmienky nespĺňa. Kľúčové otázky, s ktorými sa odôvodnenia mali vysporiadať, spočívajú v zákonnosti navrhovaného postupu, a to nielen z formálneho hľadiska. Preto sa príkazy mali vysporiadať s dôvodnosťou podozrenia z trestnej činnosti a s nevyhnutnosťou navrhovaného postupu. K tomu však nedošlo, a preto sú príkazy svojvoľné. Poukazujú na to, že nie je zrejmé, že by k trestnej činnosti malo dochádzať v ich kanceláriách, v ktorých sa zaoberajú závažnými trestnými vecami. Odôvodneniam vyčítajú prevzatie odôvodnenia návrhu prokurátora a všeobecné frázy bez uvedenia konkrétnych skutočností odôvodňujúcich zásah do ich súkromia. Zvýrazňujú, že pri vydaní príkazov malo byť zohľadnené použitie záznamov proti orgánu činnému v trestnom konaní, keďže mohla byť ohrozená integrita prebiehajúcich trestných konaní. Preto nebol dôvod uspokojiť sa len s argumentáciou prokurátora, ktorá vychádzala z výpovede jednej osoby, ktorá nebola potvrdená iným dôkazom.

14. Mestský súd Bratislava I, na ktorý prešiel výkon súdnictva z okresného súdu, ktorý sťažovateľmi 5 a 6 namietaný príkaz vydal, uviedol, že postupoval štandardným spôsobom, stotožnil sa s návrhom prokurátora na vyhotovenie záznamov, pričom namietané skutočnosti o neodôvodnenosti príkazov považuje za nepodložené.

15. Generálna prokuratúra sa k ústavným sťažnostiam vyjadrila tak, že príkazy obsahujú úplný výrok a podrobné odôvodnenie, ktoré sa vôbec nesústreďuje na číry opis právnych predpisov. Príkazy prokurátora a sudcov pre prípravné konanie v odôvodnení na siedmich až ôsmich stranách jasne a zrozumiteľne objasňujú dôvody vydania príkazu, pričom okresný súd v odôvodnení príkazov okrem skutkových okolností prevzatých z návrhu prokurátora skonštatoval, že posúdil legalitu, legitimitu a proporcionalitu príkazu so záverom, že iný, menej invazívny inštitút trestného práva, neprichádza do úvahy. Podľa generálnej prokuratúry okresný súd samostatne vyhodnotil dôvodnosť návrhov prokurátora a overil, či sú dôvody na podozrenie z trestnej činnosti a či by vyšetrovanie nemohlo byť vykonané iným spôsobom. Generálna prokuratúra v závere zhodnotila, že odôvodnenie napadnutých príkazov presahuje zákonom stanovené limity pre vydávanie príkazov na vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov a napadnuté príkazy aj napriek počiatočnému štádiu prípravného konania obsahovali všetky zákonné náležitosti a navyše aj podrobné odôvodnenie, hoci to zákon nepredpisuje.

V.

16. Ochrana súkromia je zakotvená vo viacerých ustanoveniach ústavy a dohovoru. Pri prieskume porušenia ochrany súkromia zásahom zo strany štátu je nevyhnutné skúmať jeho ospravedlniteľnosť z pohľadu legality, teda či k zásahu došlo na základe zákona, následne legitímnosti, teda či k zásahu došlo pre účely niektorého z legitímnych cieľov, a napokon proporcionality, teda či zásah bol

v demokratickej spoločnosti nevyhnutný na dosiahnutie sledovaného cieľa. V prostredí utajovaného sledovania, kde môže ľahko dôjsť k zneužitiu nielen s následkami pre konkrétnu osobu, ale aj pre demokratickú spoločnosť, je nevyhnutné, aby dohľad nad týmito zásahmi bolo zverený súdom, keďže súdna moc ponúka najlepšie garancie nezávislosti, nestrannosti a riadneho konania (rozsudky ESLP Roman Zakharov proti Rusku o sťažnosti č. 47143/06, bod 233 a İrfan Güzel proti Turecku o sťažnosti č. 35285/08, bod 96). V prípade sťažovateľov 5 a 6 tomu tak bolo, keďže proces vedúci k zásahu do ich ústavných práv bol upravený v § 114 Trestného poriadku, podľa ktorého k zásahom môže dôjsť na základe príkazu sudcu pre prípravné konania a na odôvodnený návrh prokurátora. Požiadavka legitímneho cieľa je vyjadrená v § 114 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého k zásahu môže dôjsť len pri vymedzenej skupine trestných činov a len vtedy, ak možno dôvodne predpokladať, že ním budú zistené skutočnosti významné pre trestné konanie.

17. Okrem toho je potrebné, aby osoba, ktorej sa sledovanie týkalo, bola o týchto zásahoch upovedomená čo najskôr potom, ako utajovanie tejto skutočnosti nie je nevyhnutné (rozsudky ESLP Roman Zakharov proti Rusku o sťažnosti č. 47143/06, bod 287 a İrfan Güzel proti Turecku o sťažnosti č. 35285/08, bod 98). Vo veci sťažovateľov 5 a 6 však k takémuto upovedomeniu nedošlo a obaja sťažovatelia sa o zásahu dozvedeli inak. Mali však dostatok informácií o rozhodnutí, ktoré viedlo k záznamom tak, aby mohli namietat' porušenie svojich ústavných práv (rozsudky ESLP Roman Zakharov proti Rusku o sťažnosti č. 47143/06, bod § 291 a İrfan Güzel proti Turecku o sťažnosti č. 35285/08, bod 105).

18. K utajovanému sledovaniu komunikácie môže dôjsť len vtedy, ak podozrenia možno objektívne hodnotiť ako rozumné. Existencia dôvodného podozrenia predpokladá skutočnosti alebo informácie, ktoré môžu objektívneho pozorovateľa presvedčiť, že dotknutá osoba mohla spáchať konkrétny trestný čin. Skutočnosti, ktoré vedú k podozreniu, nemusia mať rovnakú úroveň ako skutočnosti potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo aj na vznesenie obvinenia, ku ktorému dochádza v ďalšej fáze trestného konania (rozsudok ESLP Karabeyoğlu proti Turecku o sťažnosti č. 30083/10, bod 103). Preto je nevyhnutné verifikovať prítomnosť rozumného podozrenia voči konkrétnej osobe. Osobitne, či zistené skutočnosti nasvedčujú podozreniu, že osoba plánuje alebo sa dopustila trestných činov a či je takýto zásah v demokratickej spoločnosti nevyhnutný, napríklad, či ho nemožno dosiahnuť inými, menej závažnými zásahmi (rozsudky ESLP Roman Zakharov proti Rusku o sťažnosti č. 47143/06, bod 260 a Dragojević proti Chorvátsku o sťažnosti č. 68955/11, bod 94). Takáto verifikácia spolu s požiadavkou uvedenia relevantných dôvodov v rozhodnutí povoľujúcim sledovanie zakladá dôležitú garanciu toho, že zásahy nie sú nariadené náhodne, bez pravidiel a riadneho uváženia. Povoľenie sledovania nemôže byť bezdôvodné a jeho odôvodnenie „všeobecné“ a „prieskumné“ (rozsudky ESLP Adomaitis proti Litve o sťažnosti č. 14833/18, bod 85 a Drakšas proti Litve o sťažnosti č. 36662/04, bod 56).

19. Zásah do práv sťažovateľov bol vykonaný v trestnom konaní na základe zákonom predpokladaného postupu upraveného v § 114 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Šlo o zásah, ktorého účelom bolo objasnenie podozrení zo spáchania závažných trestných činov v policajnom prostredí. Odôvodnenie namietaného príkazu vychádza z návrhu prokurátora, z ktorého je zrejmé, že bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, ktorého sa mali dopustiť policajti ovplyvňovaním priebehu trestných konaní. Tieto podozrenia vyplynuli

z výpovede konkrétneho svedka a operatívno-pátracou činnosťou bolo zistené, že na tejto činnosti sa mohli zúčastniť aj sťažovatelia 5 a 6, ktorí v tom čase vykonávali prácu operatívnych pracovníkov polície. Prokurátor v návrhu uviedol, že záznamami udalostí z kancelárie sťažovateľov by mohli byť zabezpečené dôkazy pre objasnenie vyšetrovanej veci, ktoré len ťažko možno zabezpečiť iným spôsobom. Po opise návrhu prokurátora nasleduje v namietanom príkaze prepis ustanovení § 114 ods. 1 a 2 Trestného poriadku a záver súdu, že požadovaný zásah do základných práv a slobôd sťažovateľov zodpovedá požiadavke legality, legitimacy a proporcionality, keďže v súčasnom štádiu konania ide o jediný spôsob, ktorým možno zistiť údaje potrebné pre trestné konanie.

20. K tomu treba uviesť, že základom vydania akéhokoľvek príkazu v prípravnom konaní sú vždy skutočnosti, ktoré nezisťuje a nedokazuje sudca pre prípravné konanie, ale ktoré v úvodnom štádiu trestného konania zabezpečujú orgány činné v trestnom konaní. Preto odôvodnenie príkazu nevyhnutne nadväzuje na odôvodnenie návrhu na jeho vydanie. To vyplýva aj z § 114 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého nie príkaz sudcu pre prípravné konanie, ale práve návrh prokurátora musí byť odôvodnený podozrením z konkrétnej trestnej činnosti a tiež údajmi o osobách a veciach, ktorých sa vyhotovovanie záznamov týka. Vo veci sťažovateľov bolo dostatočne zdokumentované podozrenie o možnej trestnej činnosti v prostredí polície. K tomu treba doplniť, že toto podozrenie nemuselo byť ani v miere, ktorá je potrebná na vznesenie obvinenia. Z výpovede svedka tak pre orgány činné v trestnom konaní vyplynula taká miera podozrenia zo spáchania trestných činov, ktorú nemožno hodnotiť ako objektívne nerozumnú. Okresný súd sa s týmto hodnotením zo strany prokurátora stotožnil, keď celkom prirodzene vychádzal z výpovede svedka, z ktorej vyplývali skutočnosti o možnom a závažnom protiprávnom konaní. Zásah do práv sťažovateľov tak sledoval dostatočne osvedčený legitímny verejný záujem na objasnení podozrení z trestnej činnosti.

21. Kritérium proporcionality aplikované pri posudzovaní zásahov do súkromia vyžaduje adekvátne vyváženie dvoch konkurujúcich si záujmov: záujmu sťažovateľov na ochrane ich súkromia a verejného záujmu na objasnení trestnej činnosti. Z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti príkazu je rozhodujúce, či bol zásah do súkromia primeraný, teda či zodpovedal požiadavke proporcionality. Inak povedané, či boli zohľadnené všetky relevantné okolnosti prípadu, ktorými boli povaha vyšetrovaného trestného činu, pozícia sťažovateľov vo veci, potenciálne možnosti orgánov činných v trestnom konaní pri zabezpečovaní dôkazov a špecifikácia rozsahu zisťovania údajov prostredníctvom záznamov. To, že sa súd stotožnil s odôvodnením návrhu prokurátora na vydanie príkazu a v odôvodnení príkazu neuviedol iné ako nepochybne schematické vlastné úvahy, nespôsobuje jeho ústavnú neudržateľnosť, keďže odôvodnenie príkazu sudcom pre prípravné konanie nemožno oddeliť od úvah navrhujúceho prokurátora, ak sa s nimi sudca pre prípravné konanie stotožní. Úvaha prokurátora o tom, že ďalšie dôkazy o možnej trestnej činnosti v prostredí polície nemožno zabezpečiť inak, nie je zjavne mylná či všeobecná. K páchaniu trestnej činnosti malo tak, ako to vyplynulo z v tom čase zistených skutočností, dôjsť v prostredí relatívne uzavretého pracoviska a pri komunikácii jednotlivých podozrivých osôb. Pri takto páchanej trestnej činnosti je jej objasnenie, či už smerom k potvrdeniu, alebo vyvráteniu podozrení, inými spôsobmi dokazovania prirodzene vylúčené.

22. Odôvodnenie účelu nariadenia príkazu je jasné a logické a jeho ústavnú neudržateľnosť nespôsobuje to, že súd sa priklonil k jasnej, skutkovo zdôvodnenej a logickej úvahe prokurátora. Povinnosť riadneho odôvodnenia nie je porušená, ak je rozhodnutie založené na podrobnej a detailnej žiadosti prokurátora (rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie vo veci C-349/21). Okrem toho rozsah zisťovania a oznamovania údajov bol príkazom limitovaný výlučne na služobnú miestnosť sťažovateľov, teda na ich pracovné prostredie a týkal sa presne vymedzeného obdobia. K tomu treba uviesť, že sťažovateľmi zdôrazňované rozhodnutia vo veciach Matanović a Bašić proti Chorvátsku vychádzajú z predpokladu, že nedostatok odôvodnenia príkazu vyšetrojúceho sudcu sprevádzaný obchádzaním tohto nedostatku spätným odôvodnením použitia tajného sledovania nebol v súlade s príslušným vnútroštátnym právom, a preto v praxi nezabezpečoval primerané záruky proti rôznym možným zneužitiam. V prípade sťažovateľov nejde o spätné odôvodňovanie zásahu do ich súkromia. Zdôvodnenie zásahu do práv sťažovateľov touto zásahu predchádzalo a, prirodzene, bolo spojené nielen s odôvodnením príkazu, ale aj návrhu na jeho vydanie. Ústavná sťažnosť sťažovateľov 5 a 6 je tak nedôvodná, a preto jej nebolo vyhovené.

23. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripája sudca Straka k tomuto rozhodnutiu odlišné stanovisko, ktoré sa týka výroku č. 2 a aj odôvodnenia rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2024

Robert Šorl
predseda senátu